

Huvudman

Högsby kommun
kommun@hogsby.se

Beslut

Datum 2024-10-08

Dnr SI 2024:4614

Sida 1 (13)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Fröviskolan F-5 i Högsby kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Högsby kommun att senast **den 3 februari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att undervisning bedrivs under ledning av lärare, garanterad undervisningstid, studiehandledning på modersmålet samt att starta frånvaroutredningar och i samband med detta anmäla elevers frånvaro till huvudmannen (p. 1 samt 3–8 nedan). De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen Högsby kommun att senast **den 18 augusti 2025** ha vidtagit nedan angiven åtgärd avseende brist rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare (p. 2 nedan). Den vidtagna åtgärden ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Högsby kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Högsby kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning bedrivs under ledning av lärare

1. Se till att undervisningen i samhällsorienterande ämnen, svenska och svenska som andraspråk bedrivs av personer som är anställda som lärare. Huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder ska innefatta uppgift om vilka lärare som ansvarar för undervisningen i ovan nämnda ämnen, anställningsavtal för berörda lärare samt underlag som styrker lärarnas legitimation och behörighet alternativt, om någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga, lärarens erfarenhet och utbildning. Huvudmannen ska även redogöra för skälen till att huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för de lärare som bedriver

undervisning med stöd av en sådan undantagsregel. (1 kap. 3 § och 2 kap. 10, 13, 15, 18–21 §§ skollagen)

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

2. Se till att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga för den undervisning de bedriver. Detta gäller exempelvis ämnena bild, engelska, svenska och svenska som andraspråk. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över undervisande personal på skolenheten där det framgår lärarnas legitimation och behörigheter samt vilka ämnen och årskurser som lärarna bedriver undervisning i. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Garanterad undervisningstid

3. Se till att eleverna ges undervisning i matematik och engelska i den utsträckning som framgår av skolförordningen och timplanen. Undervisningen ska omfatta minst den garanterade undervisningstiden för respektive ämne under lågstadiet och mellanstadiet, om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur elevernas undervisningstid i matematik och engelska har fördelats och schemalagts samt under vilken tidsperiod som detta är aktuellt utifrån huvudmannens beslutade timplan. (10 kap. 4–5 §§ skollagen, 9 kap. 3–4 §§ skolförordningen [2011:185] och bilaga 1 till skolförordningen)
4. Se till att rektorn beslutar om scheman som omfattar den minsta garanterade undervisningstiden i respektive ämne och stadium. Dokumentation i form av aktuella scheman för alla skolans klasser samt skolans timplan ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 10 § skollagen)

Studiehandledning på modersmålet

5. Se till att de elever som bedömts vara i behov av studiehandledning på sitt modersmål ges sådan studiehandledning utifrån elevernas behov. Detta gäller exempelvis språken arabiska, dari, kurdiska och tyska. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en sammanställning över hur behovet av studiehandledning på

modersmålet tillgodoses. Sammanställningen ska visa hur många elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, vilka språk det avser och om behovet tillgodoses. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Frånvaro

6. Se till att vid minst ett tillfälle före den 16 november 2024 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring utredning vid upprepad eller längre frånvaro. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket och 7 kap. 19 a § skollagen)
7. Se till att rektorn, beträffande de elever som har upprepad eller längre frånvaro, skyndsamt genomför en utredning för att klargöra orsakerna till frånvaron. Utredningarna ska resultera i att de åtgärder som krävs för att komma till rätta med respektive elevs frånvaro beslutas och sätts in. Utredningarna ska genomföras oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig och ska genomföras i samråd med elevhälsan. Om utredningar bedöms som obehövliga och utredning inte genomförs ska det av huvudmannens redovisning framgå skälen till detta. Rektorn ska dokumentera vilka elever som under perioden den 8 oktober 2024 till och med den 27 januari 2025 bedömts ha upprepad eller längre frånvaro och vilket datum en utredning om orsakerna till frånvaron har inletts för respektive elev. Dokumentationen, inklusive de utredningar som färdigställts, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)
8. Se till att rektorn, när en utredning om en elevs frånvaro har inletts, snarast anmäler frånvaron till huvudmannen. Rektorn ska, för respektive elev vars frånvaro utreds, dokumentera när frånvaron har anmälts till huvudmannen. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:4614) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2024 inlett en tillsyn av Fröviskolan F-5 i Högsby kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Fröviskolan F-5 följer gällande bestämmelser om undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, studiehandledning på modersmålet samt att starta frånvaroutredningar och i samband med detta anmäla elevers frånvaro till huvudmannen.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och elevassistenter samt genom lektionsobservationer mellan den 2 och 3 september 2024. En digital intervju med rektorn hölls den 9 september 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat anställningsbevis, scheman samt frånvarostatistik och frånvaroutredningar från innevarande och föregående läsår. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av anställningsbevis som Skolinspektionen har tagit del av framgår att två personer som bedriver undervisning på skolan inte är anställda som lärare utan som lärarassistent respektive resurspedagog. Av skolans förteckning över undervisande personal framgår att lärarassistenten ansvarar för

undervisning i samhällsorienterande ämnen, svenska och svenska som andraspråk. Av skolans förteckning över undervisande personal framgår att resurspedagogen är ansvarig för undervisning i ämnet svenska som andraspråk.

Av intervju med rektorn framgår att rektorn är medveten om att undervisning i samhällsorienterande ämnen, svenska och svenska som andraspråk inte bedrivs under ledning av lärare. Enligt rektorn har det varit den bästa lösningen på skolan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisning definieras som processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Av skollagen framgår även att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. (2 kap. 10 § skollagen)

Enligt skollagen ansvarar en legitimerad lärare för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Om det inte finns någon legitimerad och behörig lärare att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan lärare får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder och om en sådan lärare ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader ska huvudmannen först fatta beslut om detta. Som huvudregel får endast den som har legitimation anställas som lärare inom skolväsendet utan tidsbegränsning. (2 kap. 13, 15 och 18–21 §§ skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att utgångspunkten för att en aktivitet ska klassas som undervisning är att en lärare måste ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165 s. 633).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i samhällsorienterande ämnen, svenska och svenska som andraspråk inte bedrivs under ledning av

lärare i skollagens mening. Utredningen visar att två av de personer som ansvarar för undervisningen i dessa ämnen inte är anställda som lärare, utan som lärarassistent respektive resurspedagog på skolan.

En person som saknar anställning som lärare kan inte ansvara för sin undervisning, exempelvis att den utgår från aktuellt ämnes kursplan samt att bedömning och betygssättning genomförs. Den som är lärare enligt skollagens definition och som har rätt att bedriva undervisning är den som är anställd som lärare i verksamheten.

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skolans förteckning över undervisande personal framgår att åtta av skolenhetens 22 lärare saknar lärarlegitimation. Av förteckningen framgår även att fem lärare som är legitimerade undervisar i ämnen där de saknar behörighet. Exempelvis bedrivs undervisning för årskurs 1–3 i ämnena bild, engelska, idrott och hälsa, musik och naturorienterande ämnen samt undervisning för årskurs 4–5 i ämnena idrott och hälsa, musik, naturorienterande ämnen, samhällsorienterande ämnen, svenska, svenska som andraspråk och teknik av lärare som saknar legitimation eller behörighet i ämnet.

I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att tjänstefördelningen på lågstadiet utgår från ett så kallat klasslärarsystem, vilket innebär att en lärare undervisar eleverna i en klass i nästan alla ämnen. Anledningen till att skolan har klasslärare är enligt lärare och rektorn att det främjar tryggheten för eleverna. Av intervjun med rektorn framgår att tjänstefördelningen i årskurs 4 och 5 som huvudregel utgår från ett ämneslärarsystem.

Av Skolinspektionens dokumentstudier och av intervju med rektorn framgår att det är möjligt att med befintliga lärare på skolan ändra tjänstefördelningen så att eleverna i större utsträckning undervisas av lärare som är legitimerade och behöriga. Detta gäller för exempelvis ämnena bild och engelska i lågstadiet och ämnena svenska och svenska som andraspråk i mellanstadiet.

Av dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av inför tillsynsbesöket framgår att huvudmannen regelbundet annonserar efter legitimerade och behöriga lärare. Rektorn uppger att det är svårt att hitta behörig personal. Av intervju med rektorn framgår att rektorn uppmanar lärare att vidareutbilda sig och för diskussioner med huvudmannen kring möjligheten för anställd personal att vidareutbilda sig för att erhålla behörighet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare, bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. Det är därför problematiskt att en stor del av undervisningen i det svenska skolväsendet bedrivs av personer som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, helt eller delvis. Utöver de generella lärarkompetenserna ska lärare också ha en specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen. Det är nödvändigt eftersom barn, ungdomar och vuxna i olika åldrar och på olika utbildningsnivåer kräver olika slag av undervisning. För att utbildningen och undervisningen ska hålla hög kvalitet ska huvudmännen använda lärares kompetens på rätt sätt i undervisningen. Rektorn som leder och samordnar det pedagogiska arbetet inom sitt verksamhetsområde, har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare och förskollärare används för sådan undervisning som läraren eller förskolläraren har utbildning för. (prop. 2019/10:165 s. 261 f.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete att i så stor utsträckning som möjligt erbjuda eleverna en undervisning som bedrivs av behöriga och legitimerade lärare.

Utredningen visar att organiseringen av utbildningen inte utgår från författningarnas krav på att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare. Exempelvis gäller det ämnena bild och engelska i lågstadiet och ämnena svenska och svenska som andraspråk i mellanstadiet.

Visserligen annonserar huvudmannen efter legitimerade och behöriga lärare samt uppmanar obehörig personal att vidareutbilda sig, men Skolinspektionens utredning visar att eleverna skulle få undervisning av behöriga lärare i fler ämnen om undervisningen i större utsträckning organiserades utifrån lärarnas behörigheter.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans timplan för läsåret 2024/25, scheman för årskurserna F-5 på Fröviskolan F-5 och scheman för årskurs 6 på Fröviskolan 6–9. Av skolans timplan framgår att eleverna i årskurs 2 ska ges undervisning i matematik 240 minuter per vecka, men enligt schema ges eleverna undervisning i 230 minuter per vecka. Av timplanen framgår även att eleverna i årskurs 5 ska ges undervisning i matematik 230 minuter per vecka, men enligt schema ges eleverna undervisning i ämnet 185 minuter per vecka.

Av Skolinspektionens beräkningar framgår att eleverna på lågstadiet ges 97 procent av den garanterade undervisningstiden i ämnet matematik, vilket motsvarar cirka 407 av 420 timmar och på mellanstadiet får eleverna 93 procent av den garanterade undervisningstiden i matematik, vilket motsvarar cirka 381 av 410 timmar. Av beräkningarna framgår även att eleverna på lågstadiet får 99 procent av den garanterade undervisningstiden i engelska, vilket motsvarar cirka 59 av 60 timmar. Beräkningarna visar att eleverna på mellanstadiet får 100 procent av den garanterade undervisningstiden i engelska.

Av intervju med rektorn framgår att det inte finns ytterligare undervisningstid i ämnena engelska och matematik än vad som framgår av elevernas scheman. Av information på huvudmannens hemsida framgår att elevernas skoldår består av 178 skoldagar.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisningen i grundskolan ska omfatta ämnena bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi, samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och teknik (10 kap. 4 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Det framgår även att

regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). (10 kap. 5 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1. Av bilaga 1 till skolförordningen framgår den minsta garanterade undervisningstiden i timmar per stadium och ämne. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. (9 kap. 3–4 §§ skolförordningen och bilaga 1 till skolförordningen)

I förarbeten anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor. (prop. 2016/17:143, s. 17 och 19)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna på lågstadiet och mellanstadiet inte ges den garanterade undervisningstiden i ämnet matematik.

Skolinspektionen bedömer vidare att eleverna på lågstadiet inte ges den garanterade undervisningstiden som de har rätt till i ämnet engelska.

Utredningen visar att i ämnet matematik ges eleverna 97 procent av den garanterade undervisningstiden under lågstadiet och motsvarande siffra för ämnet i mellanstadiet är 93 procent. Vidare visar utredningen att i ämnet engelska ges eleverna 99 procent av den garanterade undervisningstiden under lågstadiet.

Att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid gör att eleverna inte får sin rätt till utbildning tillgodosedd och detta leder i sin tur till att eleverna får sämre förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen inför Skolinspektionens tillsynsbesök och av intervjuer med lärare, elevhälsan, elevassistenter och rektorn framgår att det finns elever på skolan som har behov av studiehandledning på modersmålet. Av intervjuer med lärare, elevassistenter och rektorn framgår att, vid tidpunkten för Skolinspektionens besök, ingen elev ges studiehandledning på modersmålet. Av intervju med elevhälsan framgår att elevhälsans representanter inte har kännedom ifall elever ges studiehandledning på modersmålet och i sådana fall i vilka språk. Enligt lärarna finns det behov av studiehandledning i språken kurdiska, spanska,

tyska och ukrainska. Enligt rektorn har ungefär 15 elever på skolan behov av studiehandledning på modersmålet i språken arabiska, dari, kurdiska och tyska.

Rättslig reglering

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med studiehandledning på modersmålet. Utredningen visar att det finns elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet men som inte ges det. Det gäller bland annat språken arabiska, dari, kurdiska och tyska.

Studiehandledning på modersmålet är en rättighet för en elev som behöver det. För den enskilda eleven kan studiehandledning på modersmålet göra det möjligt för eleven att nå betygskriterier som minst ska uppnås i ett eller flera ämnen även om eleven inte klarar att följa undervisningen på svenska. Att alla elever i behov av studiehandledning på modersmålet inte erbjuds studiehandledning innebär därmed att alla elever inte ges samma möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skolans verksamhetsberättelse för läsåret 2023/24 framgår att många elever har hög frånvaro. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att en elevs vårdnadshavare informeras samma dag om eleven har ogiltig frånvaro.

Av intervju med lärare framgår att skolan gör bedömningen att en elev har upprepad eller längre frånvaro om frånvaron överstiger 15 procent på en månad. Elevhälsan och rektorn uppger att gränsen ligger på 20 procent, men att personalen även följer upp elevers frånvaro som ligger under denna procentgräns.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att skolan har en frånvarorutin, men att det råder en osäkerhet från lärarnas sida när en

frånvaroutredning startas och från elevhälsans sida hur frånvaroutredningar startas. Av intervju med elevhälsan framgår att det borde finnas fler utredningar om frånvaro än de åtta frånvaroutredningar som Skolinspektionen har fått ta del av. Enligt rektorn är det elevhälsan som genomför skolans frånvaroutredningar, i samråd med respektive elev och vårdnadshavare.

Skolinspektionens utredare går igenom frånvarostatistiken för tre elever vars frånvaro läsåret 2023/24 ligger mellan 15,4 procent och 27,5 procent och vars frånvaro innevarande termin ligger mellan 10,5 procent och 31 procent. Enligt lärare och elevhälsan bedöms dessa tre elever ha upprepad eller längre frånvaro, men någon frånvaroutredning har inte startats. Enligt lärare och elevhälsan hade det för dessa elever behövts startas frånvaroutredningar. Rektorn instämmer i att det för två av tre nämnda elever hade behövts startas frånvaroutredningar och uppger att för en av eleverna har en frånvaroutredning startats samma dag som intervjun med Skolinspektionen äger rum.

Av intervju med rektorn framgår även att rektorn inte sett till att frånvaro anmälts till huvudmannen när utredningar om elevers frånvaro har inletts.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § andra stycket skollagen).

Av skollagen framgår även att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från verksamheten, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte anses obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att arbetet kring att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till. Vidare framgår exempel på när det kan anses obehövligt att genomföra en frånvaroutredning. En utredning ska inte behöva genomföras när till exempel en elev har upprepad frånvaro på grund av läkarbesök, men frånvaron gäller under en begränsad tid och kan kompenseras genom extra anpassningar i undervisningen, eller att det rör sig om enstaka tillfällen av giltig frånvaro där orsakerna till frånvaron är

uppenbara. Vidare framgår att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Det förutsätts i förarbetena att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras. Det är vidare av vikt att huvudmannen får kännedom om omfattningen av upprepad eller längre frånvaro utifrån sitt ansvar. Det finns skäl för en rektor att snarast informera sin huvudman när en utredning om en elevs upprepade eller längre frånvaro har inletts för att huvudmannen ska kunna agera därefter. Detta moment är inte avsett att vara betungande. Det räcker med att till exempel skicka ett mejl till huvudmannen om att en utredning har inletts. (prop. 2017/18:182 s. 56 samt s. 59–63)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers frånvaro. Tillsynen visar visserligen att det på skolan finns en frånvarorutin samt att skolan vidtar insatser vid elevers skolfrånvaro. Frånvaroutredningar har dock inte inletts för samtliga elever som skolan bedömt har upprepad eller längre frånvaro. Avsaknaden av frånvaroutredningar riskerar att leda till att effektiva åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro inte sätts in i rätt tid, alternativt inte sätts in alls.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete med att rektorn snarast ska se till att anmäla frånvaron till huvudmannen, när en utredning om en elevs frånvaro har inletts. Detta ska ske oavsett omfattningen av frånvaroutredningen. Att rektorn inte anmäler elevers elevens frånvaro till huvudmannen medför att huvudmannen inte får kännedom om elevernas frånvaro vilket leder till svårigheter för huvudmannen att fullfölja sina skyldigheter utifrån sitt ansvar.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Högsby kommuns verksamhet vid Fröviskolan F-5 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, studiehandledning på modersmålet samt att starta

frånvaroutredningar och i samband med detta anmäla elevers frånvaro till huvudmannen. Det finns därför skäl att förelägga Högsby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Anna Åhman Lundberg

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Åhman Lundberg

X Linda Nordenhem

Föredragande

Signerat av: Linda Nordenhem